

Pécsi Tudományegyetem
Műszaki és Informatikai Kar

Mezőgazdasági gépek

4. előadás

Oktató: Vasvári Gyula Ferenc

Telefon: +36 72 503 650 / 22812

email: vasvari.gyula@mik.pte.hu

Iroda: Pécs, Boszorkány út 2. B202

Fogadóóra: Szerda 11.00-12.00

2019.

Óravázlat

- Művelés gépesítésének célja
- Telepítés gépei és anyagai
- Metszés gépesítése
- Nyesedékaprítás gépesítése
- Kötzőanyagok
- Zöldmunkák gépesítése
- Talajmegmunkálás gépesítése
- Tápanyag- visszapótlás gépei
- Betakarítás gépei
- Törkölyfeldolgozás

Óravázlat- Mezőgazdasági munkagépek

- Talajművelő gépek
- Tápanyag-visszapótlás gépei
- Vető-, ültető és palántázó gépek
- Az anyagmozgatás gépei
- Kaszáló és szálastakarmány-betakarító gépek
- A betakarítás gépei

Mezőgazdasági munkagépek

A mezőgazdaság gépesítésének célja

- Munkanehez → Tőkenéhez
 - Időmegtakarítás
 - Könnyebb fizikai munka
 - Költség-megtakarítás
 - A munkaminőség javulása
 - Kisebb időhöz kötöttség

A művelés gépesítésének célja

- Munkanehez → → Tőkenéhez
 - Időmegtakarítás
 - Könnyebb fizikai munka
 - Költség-megtakarítás
 - A munkaminőség javulása
 - Kisebb időhöz kötöttség

A művelés gépesítésének célja

A munkaidő-felhasználás alakulása a szőlőtermesztésben (m.óra/ha)

Fekvés	Sík vidéki			
Időszak	1970	1980	1990	2000
Tőkeművelés	383	252	200	165
Talajápolás/nyesedék-aprítás	82	30	22	18
Trágyázás	25	10	5	5
Növényvédelem	39	20	16	16
Szüret (részleges gépi betakarítás)	321	225	100	60
Egyéb munkák	20	12	10	9
Összes munkaszükséglet	870	549	353	273

Régi ültetvények felszámolása

- 25-30 évenkénti ültetvény felújítás
- Ültetvény felszámolása: 75-145 m.e.óra/ha
- Nagyarányú időráfordítás
- Megerőltető fizikai munka

Régi ültetvények felszámolása

- Szőlővesszők eltávolítása és felaprítása
 - Kézi olló
 - Kézi ágvágó
 - Pneumatikus olló
 - Előmetsző gépek

Régi ültetvények felszámolása

- Huzalok eltávolítása
 - Kézi hajtású dobra csévéelés
 - TLT hajtású kötődob
 - ~5 huzal is húzható egyszerre

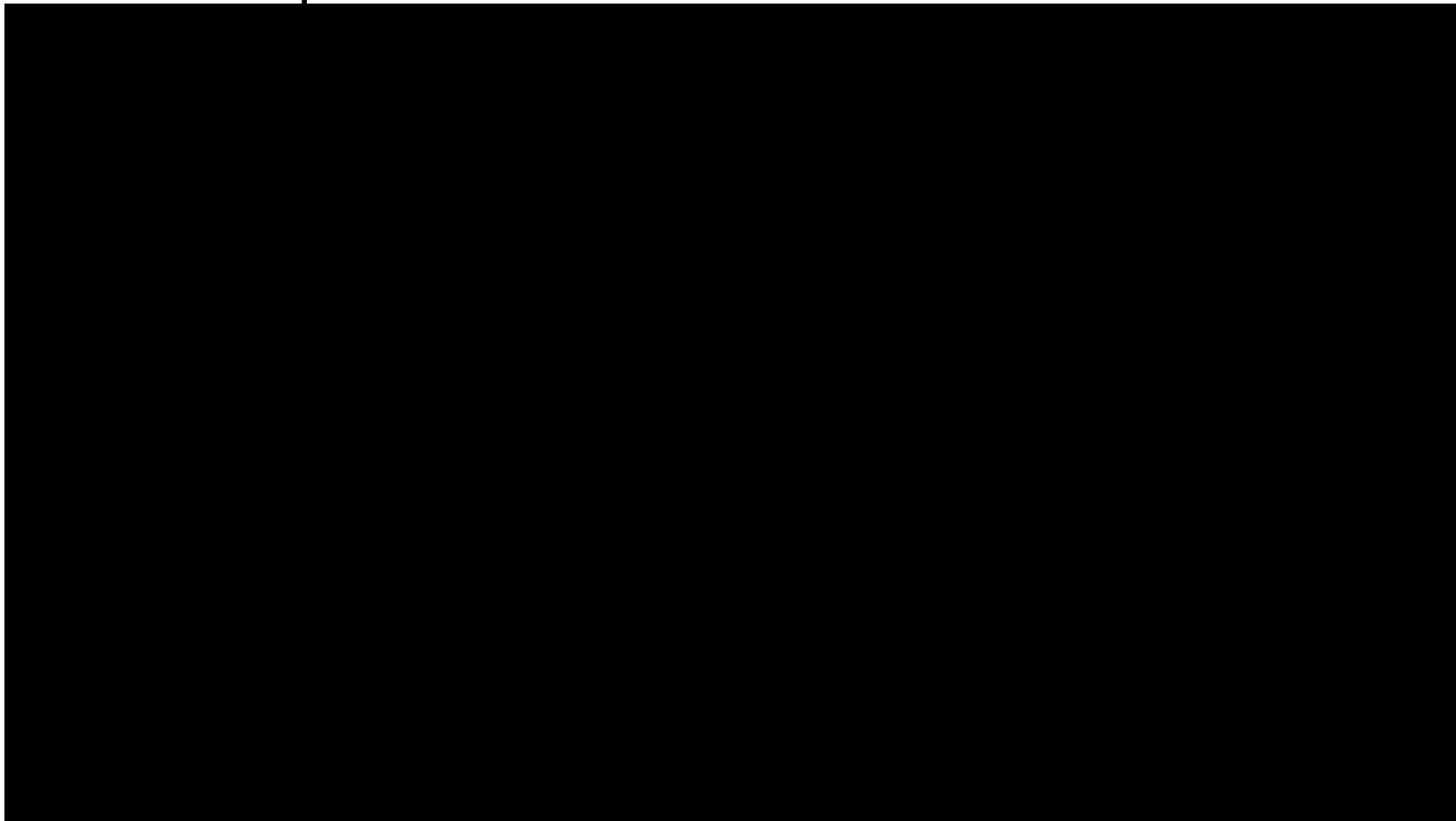
Régi ültetvények felszámolása

Régi ültetvények felszámolása

- Oszlopok eltávolítása
 - Emberi fizikai munkával
 - Oszlopkiemelő → traktor hidraulikus emelő

Régi ültetvények felszámolása

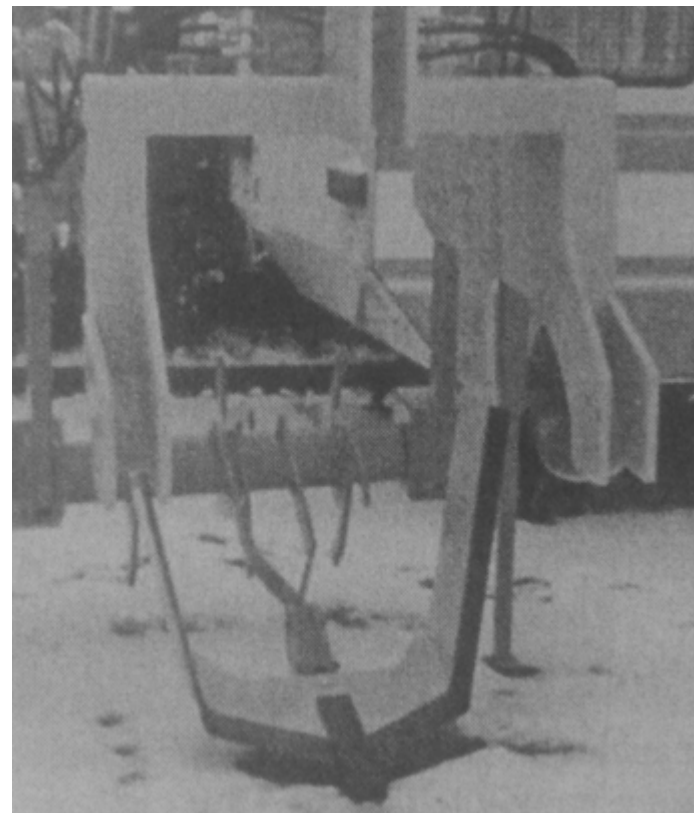
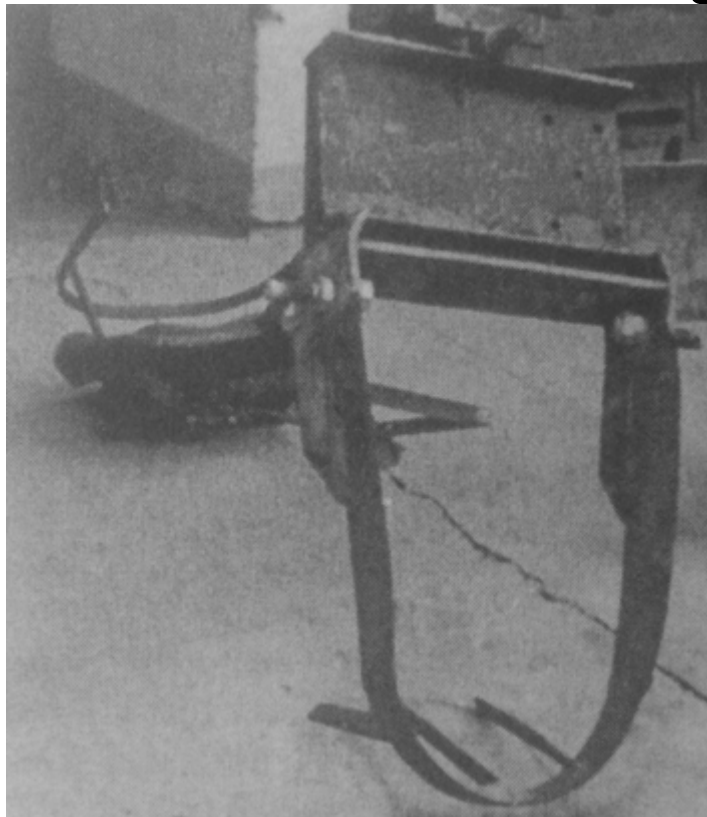
- Végozlopok horgonyzásának eltávolítása
 - Traktorhidraulika+lánc→kihúzás
 - Traktorhidraulika→horgonyforgató

Régi ültetvények felszámolása

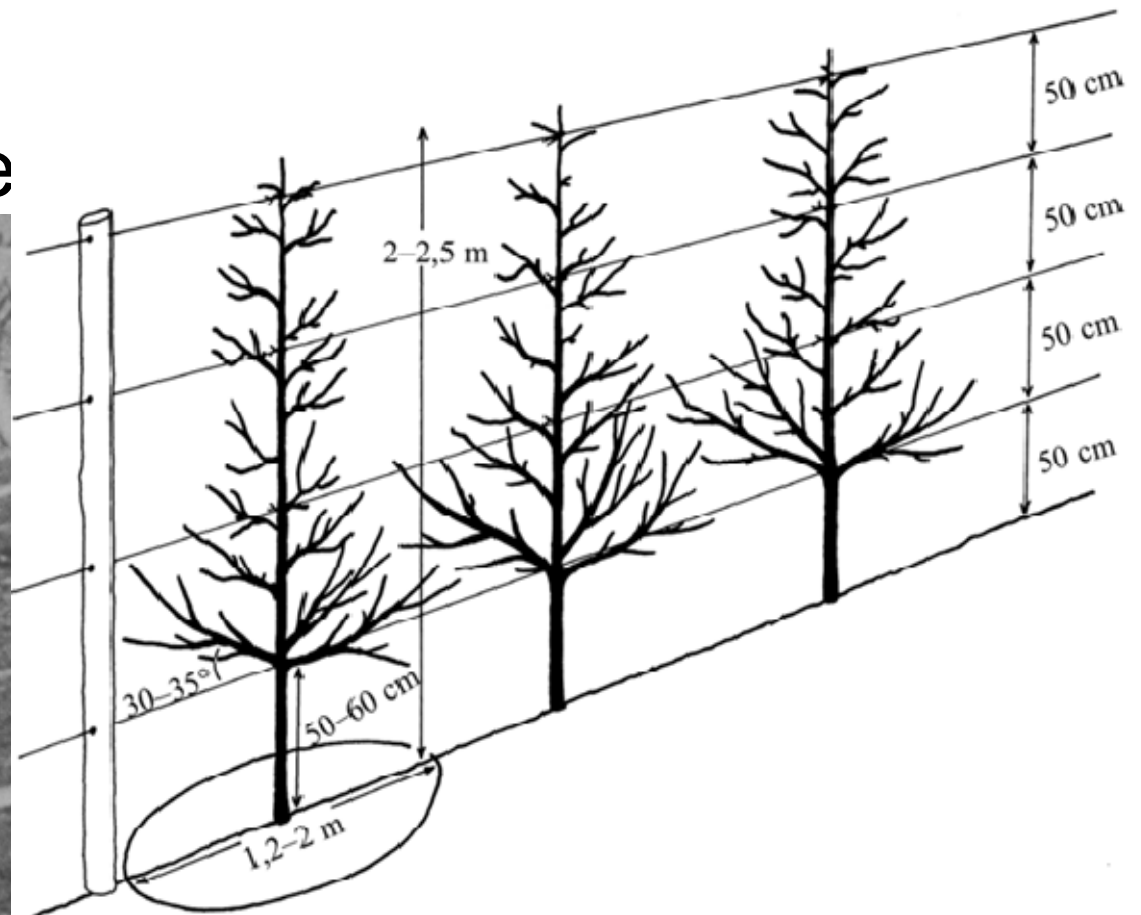
- Tőkék kiásása
 - Oltványkiemelő gépek
 - Tőkekiemelő eszközök → traktor 3pontra
 - Lassú → tőkékre egyesével ráállni

Új ültetvények létesítése

- Terület kimérés
- Talajvizsgálat → Alaptrágya
- Mélyforgatás
- Sorok kijelölése

Új ültetvények létesítése

- Kézi ültetés
 - Ásó
 - Kétágú kapa
 - Ültetőpallos
 - Ültetővas
 - Ültetőfogó
 - Talajfúró
 - Hidrofúró

Új ültetvények létesítése

- Gépi ültetés
 - Előkészítő munkák
 - Szőlő ültető gépek
- Huzalos támasz készítése
 - Ráverőkalapács
 - Kézi döngölő
 - Gépi oszlopdöngölő
 - Hidraulikus oszlopbenyomó
 - Hidrofúróval felszerelt oszlopbenyomó

Huzalos támasz készítés

- Ráverőkalapács

Huzalos támasz készítés

- Kézi dörgölő

Huzalos támasz készítés

- Gépi oszlopdöntő

Huzalos támasz készítés

- Hidraulikus oszlopbenyomó

Huzalos támasz készítés

- Hidrofúróval felszerelt oszlopbenvomó

A támrendszerek anyagai

- Tartóoszlopok és végoszlopok
- Növénytámaszok
- Végoszlopok horgonyzásai
- Szögek, tartók, keresztvasak
- Kötözőláncok, huzalfeszítők

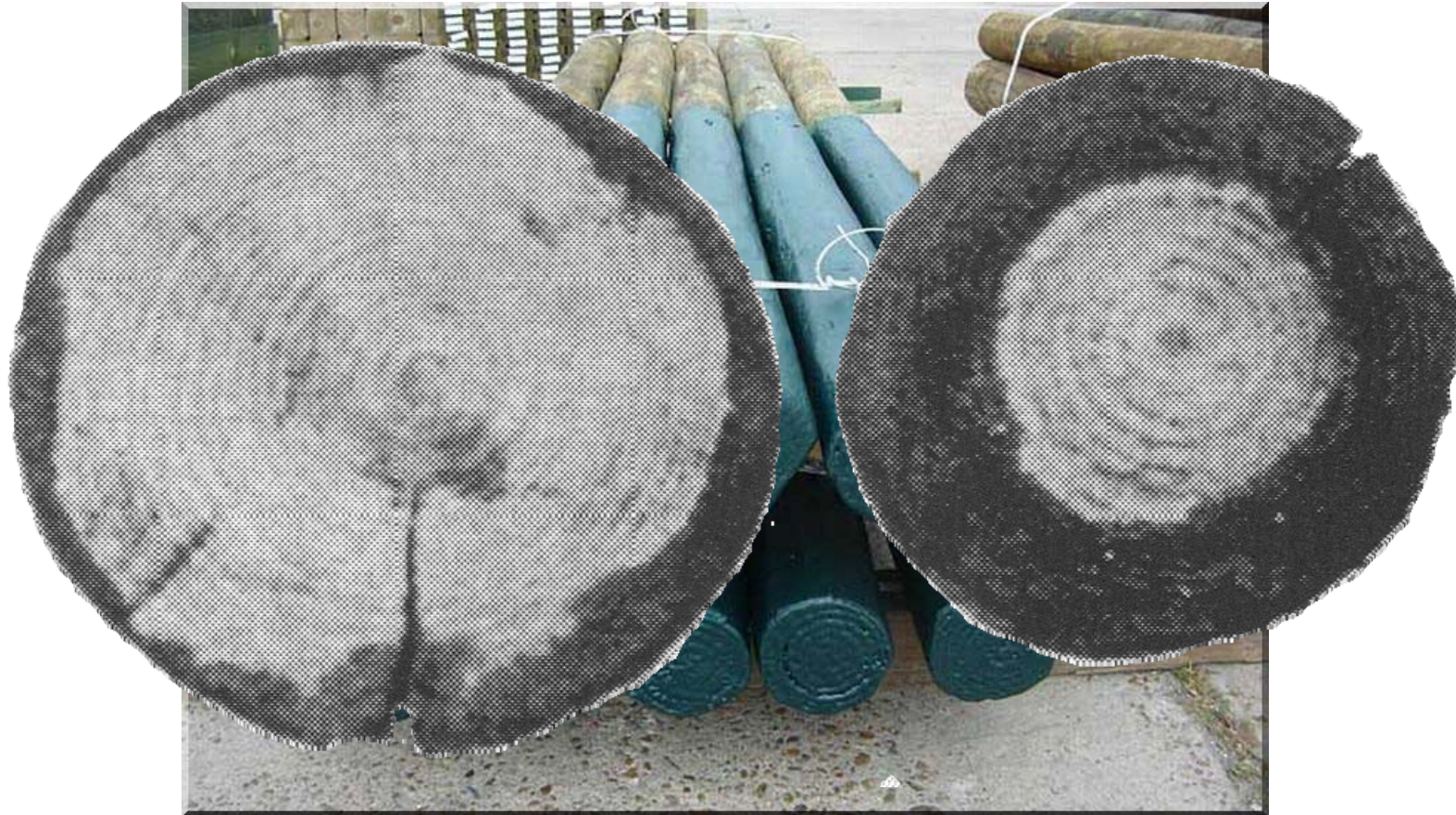

Tartóoszlopok csoportosítása

- Faoszlopok
 - Keményfa oszlopok
 - Impregnált faoszlopok
 - Műanyagcsúccsal ellátott faoszlopok
- Fémoszlopok
 - Horganyzott
 - Nemesacél
- Műanyag oszlopok
 - Tömör
 - Keresztbordás
- Betonoszlopok

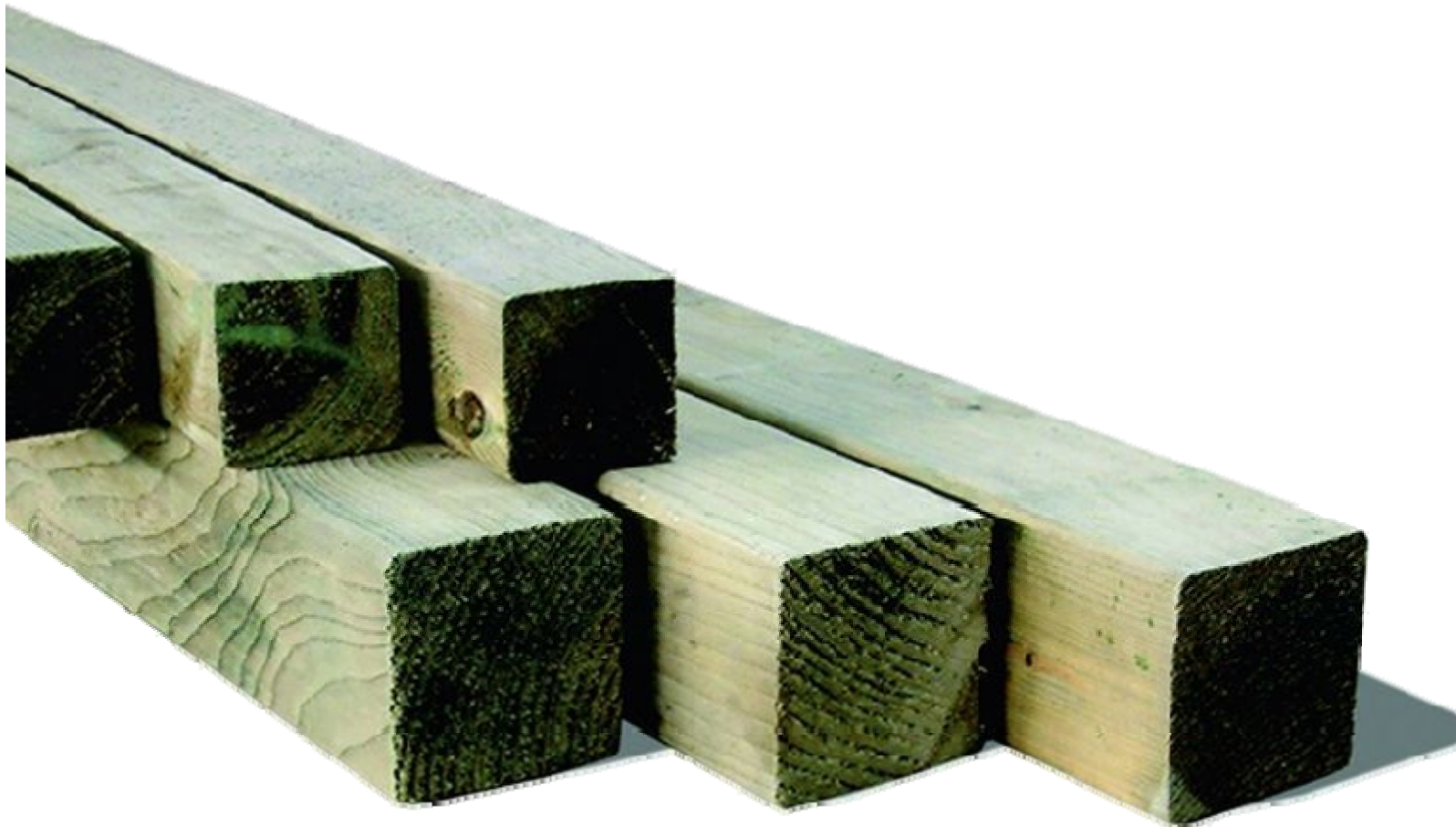
Faoszlopok

- Impregnált(konzervált)
 - Kátrányolajos telítés

Faoszlopok

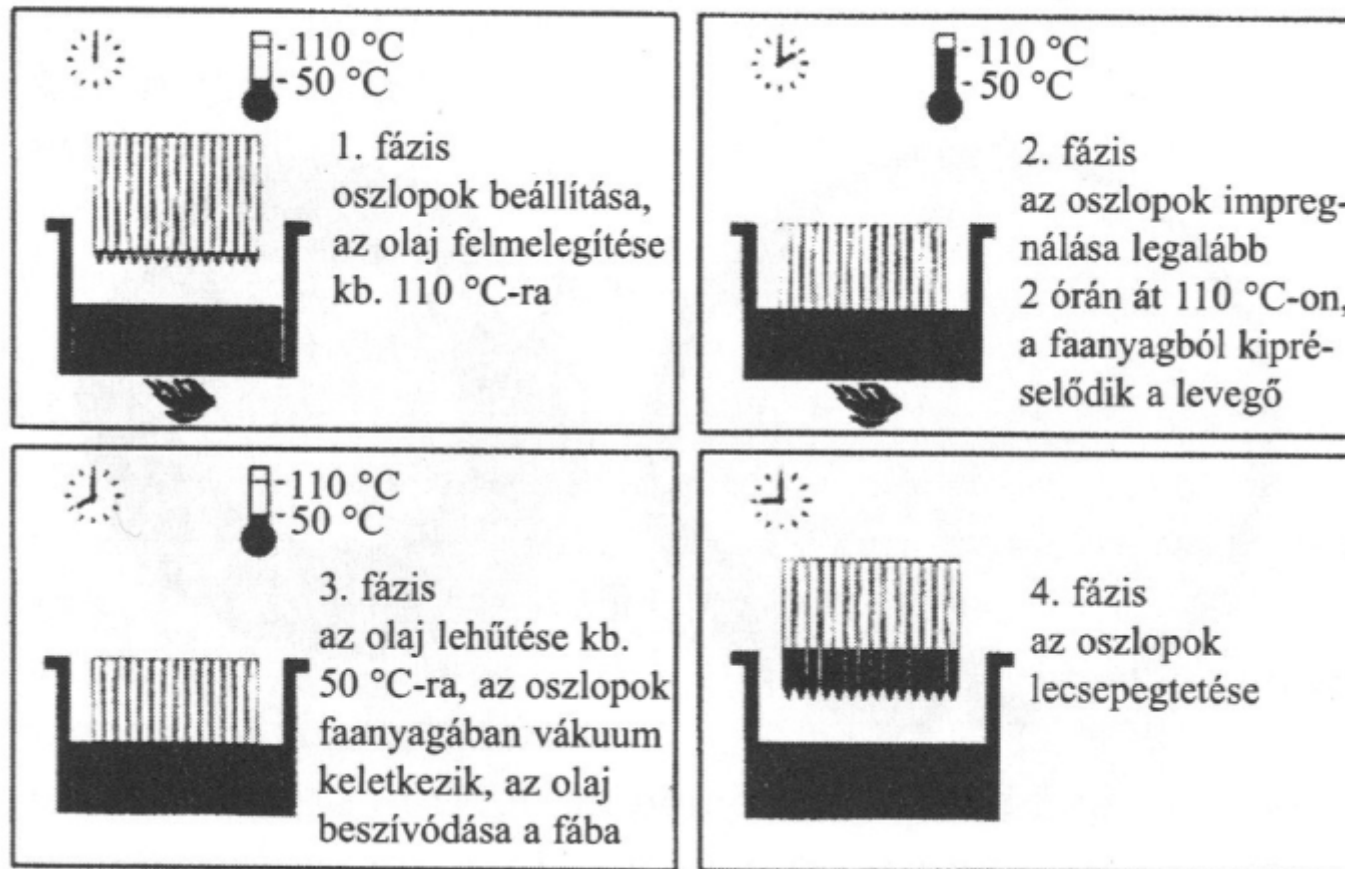
- Impregnált(konzervált)
 - Védősós telítés

Tartóoszlopok

- Faoszlopok

Tartóoszlopok

- Faoszlopok élettartama

Impregnálószer	Százalékos kiesési arány	
	19 év után	23 év után
Tartósítás nélkül	93	96
Kátrányolajba merítés	8	17
Króm-fluor-réz só	14	25
Króm-réz-bór só	8	20
Arzéntartalmú só	8	20

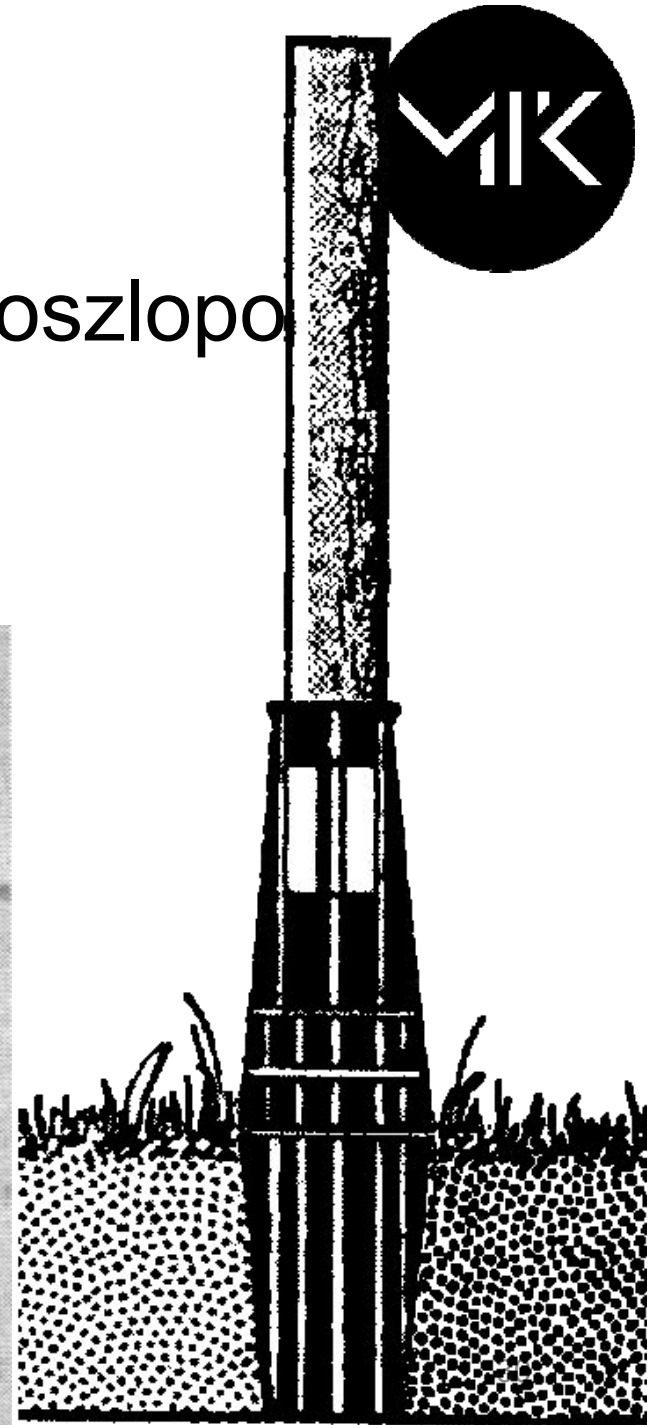
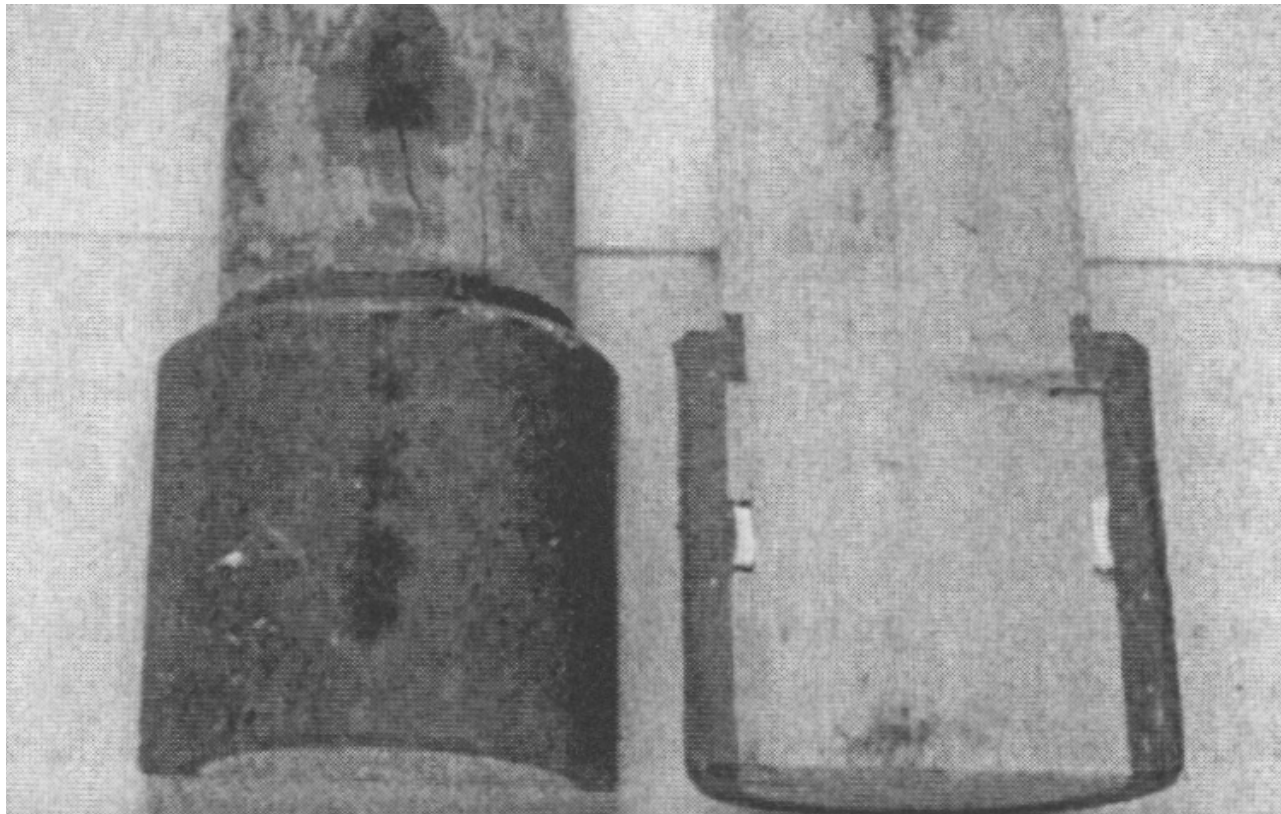
Keményfa oszlopok

- Akác (impregnálás nélkül)
- Bangkirai (*Shorea laevis*)

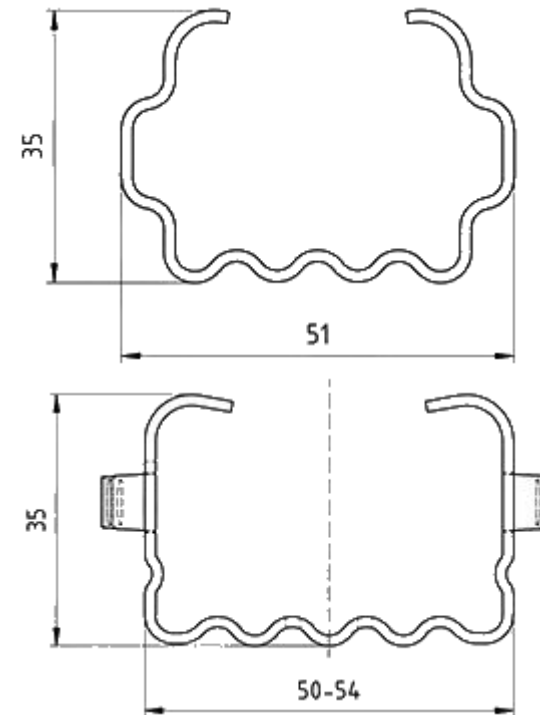
Faoszlopok

- Műanyagcsúccsal ellátott faoszlopok

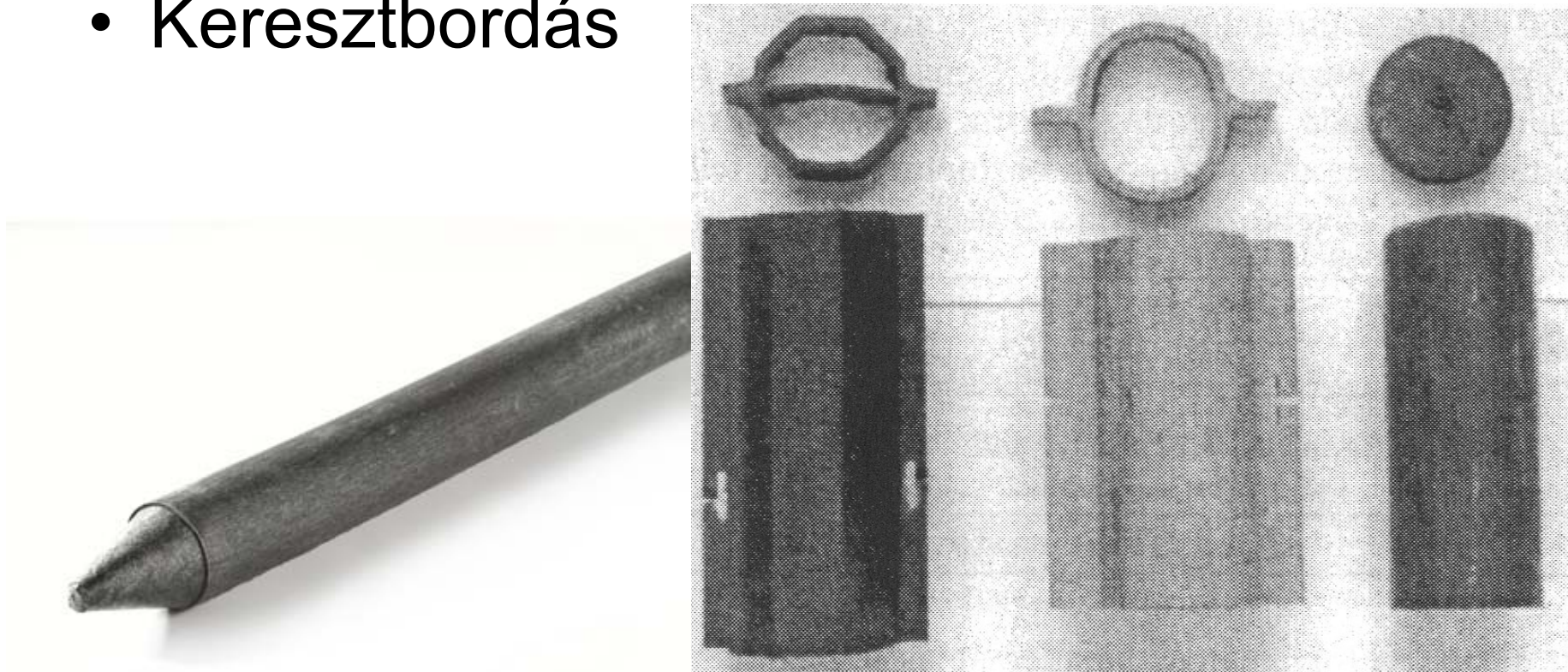
Fémoszlopok

- Horganyzott
- Nemesacél

Műanyagoszlopok

- Tömör
- Keresztbordás

Betonoszlopok

Törzstámaszok, növénykarók

- Fa
 - Akác
 - Fenyő
- Bambusz
- Acél
 - Köracél
 - Hullámos acélrúd
 - Uni támasz
- Műanyag támasz
- Üvegszálak karó

Törzstámaszok, növénykarók

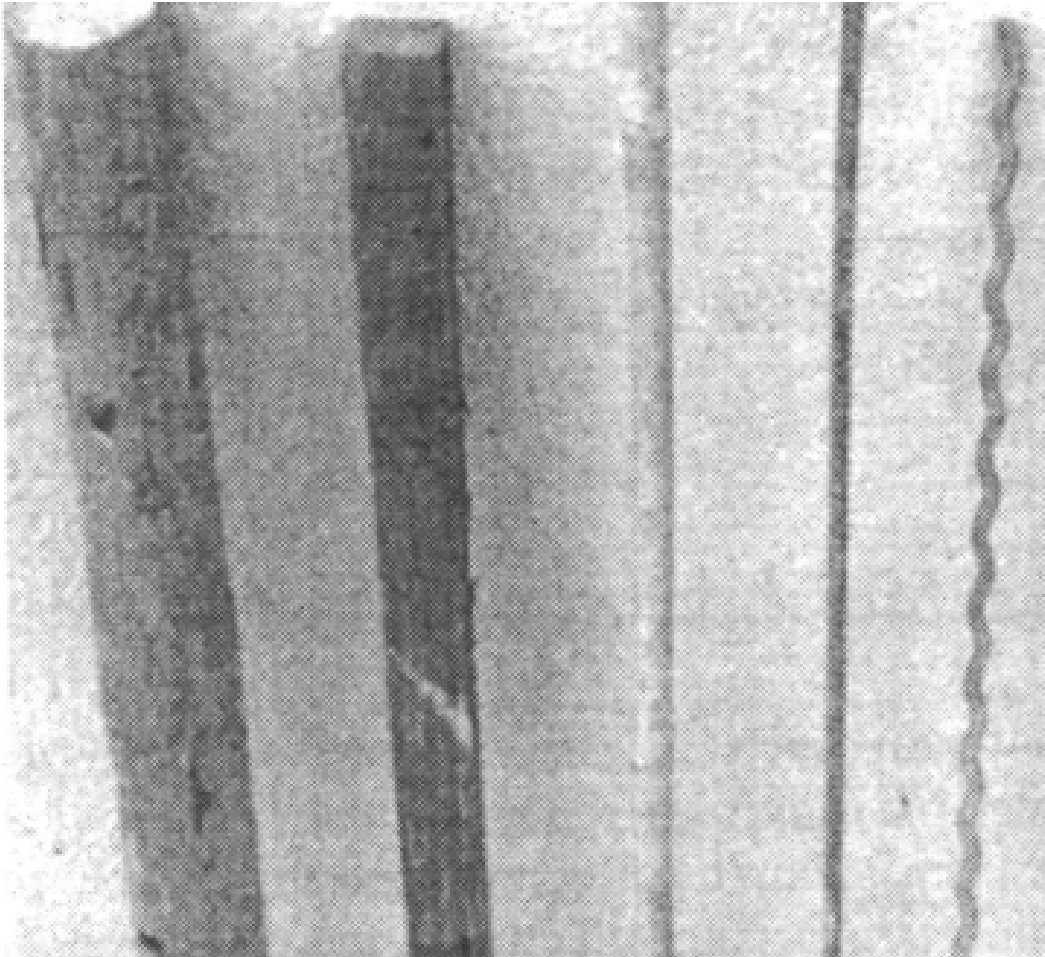

- 1,2-1,5m
- 5-7 év

Anyag	Keresztmetszet	Rothadás, ill. korrózióvédelem
Lucfenyő/jegenyefenyő		sóimpregnálás
Akác		nem szükséges
Bangkirai		nem szükséges
Bambusz (tonkin)		-
Köracél (betonacél, bordás)		darbonként horganyzott
Hullámos acélrúd		vastagon horganyzott
Uni támasz		kötegben horganyzott
Stäbler műanyag támasz		-

Törzstámaszok, növénykarók (Szőlőnevelő pálca)

- 1,2-1,5m
- 5-7 év

Huzalok

- Horganyzott acélhuzalok (12-15év)
- Cink-alumínium huzalok (95%Zn;5%Al)
- Rozsdamentes huzalok

Huzalok

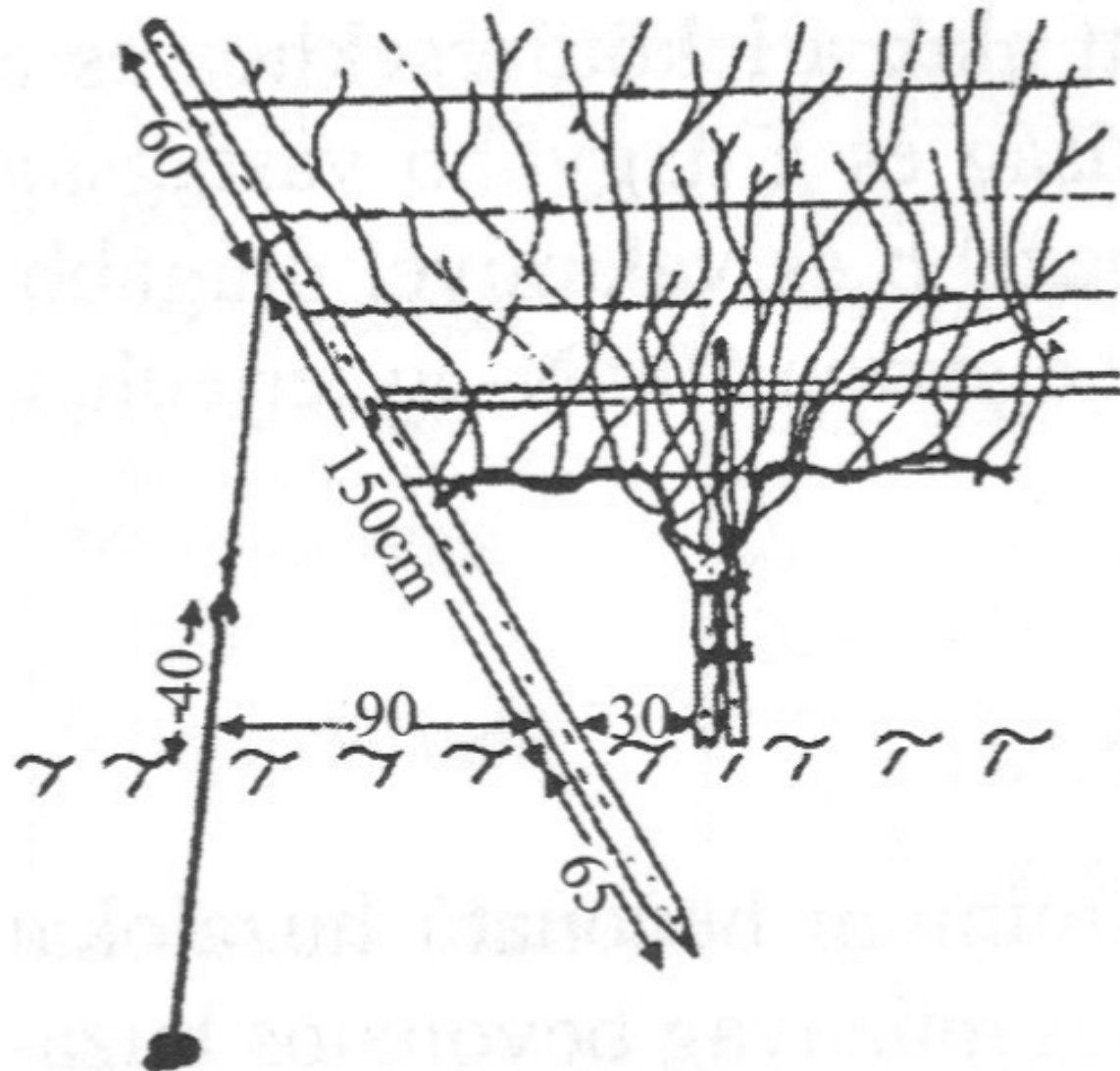
- Műanyag bevonatos huzalok
- Műanyag huzalok
- (Hullámosos huzalok)

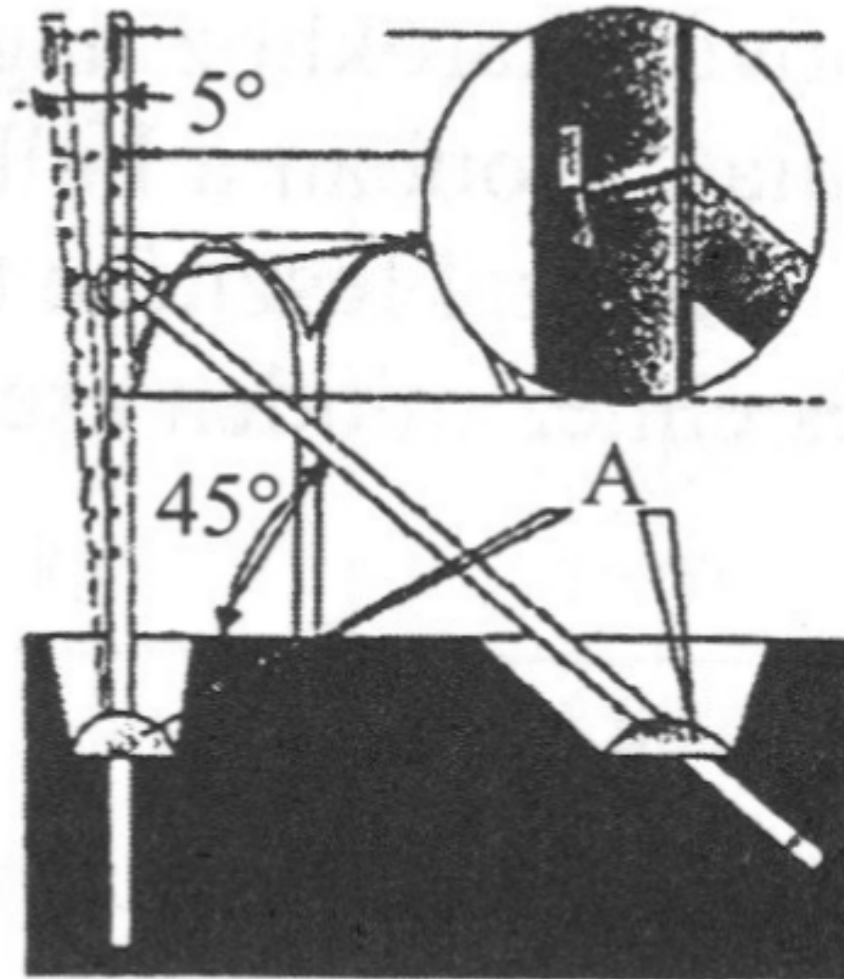
Huzalfajta	Átmérő/alkalmazás (mm)	Szakító- szilárdság (szakító- erő kb. N)	Nyúlás (%)
Vastagon horganyzott huzal	2,5 (kötözőhuzal)	270	15
	2,8 (tartó huzal)	275	15
	3,1 (horgonyzó huzal)	340	15
	3,1 (hullámos huzal)	340	–
Cink-alumínium huzal 95% cink 5% alumínium	2,0 (kötözőhuzal)	250	10
	2,2 (tartó huzal)	300	10
	2,5 (horgonyzó huzal)	390	10
	2,5 (hullámos huzal)	390	–
Rozsdamentes huzal	1,2 (kötözőhuzal)	150	3
	1,4 (tartóhuzal)	210	3
	1,6 (horgonyzóhuzal)	270	3
Műanyag bevonatos huzal PVC szinterezett PVC extrudált	2,0 (huzal)/2,5 (összesen)	140	15
	2,5 (huzal)/3,1 (összesen)	220	15
	1,8 (huzal)/2,5 (összesen)	115	15
	2,8 (huzal)/3,3 (összesen)	270	15
Műanyag huzal – Deltex – Bayco Monofil	2,2 (kötözőhuzal)	220	9
	2,5 (kötözőhuzal)	280	9
	2,2 (kötözőhuzal)	210	9
	3,0 (kötözőhuzal)	300	9

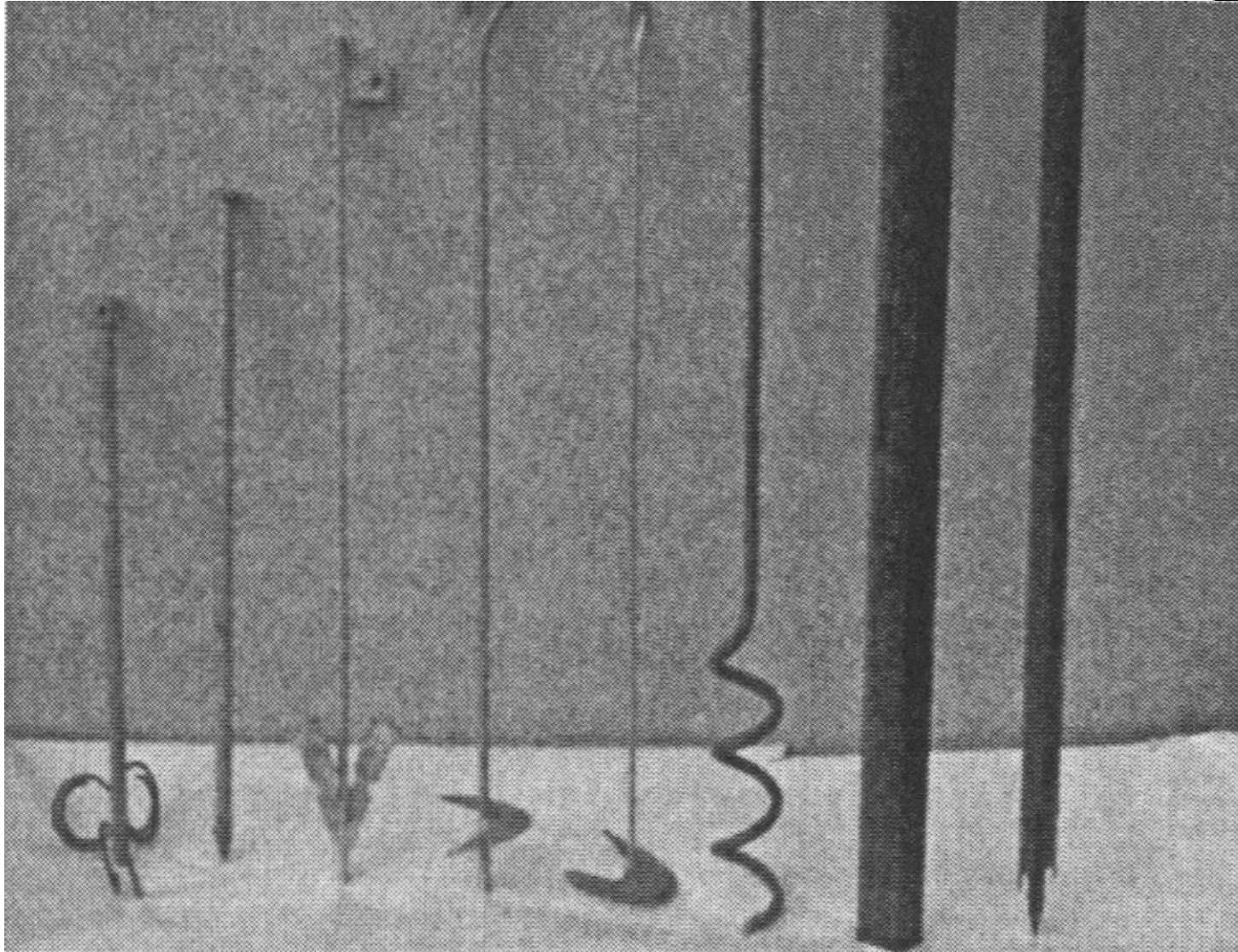
Horgonyzások

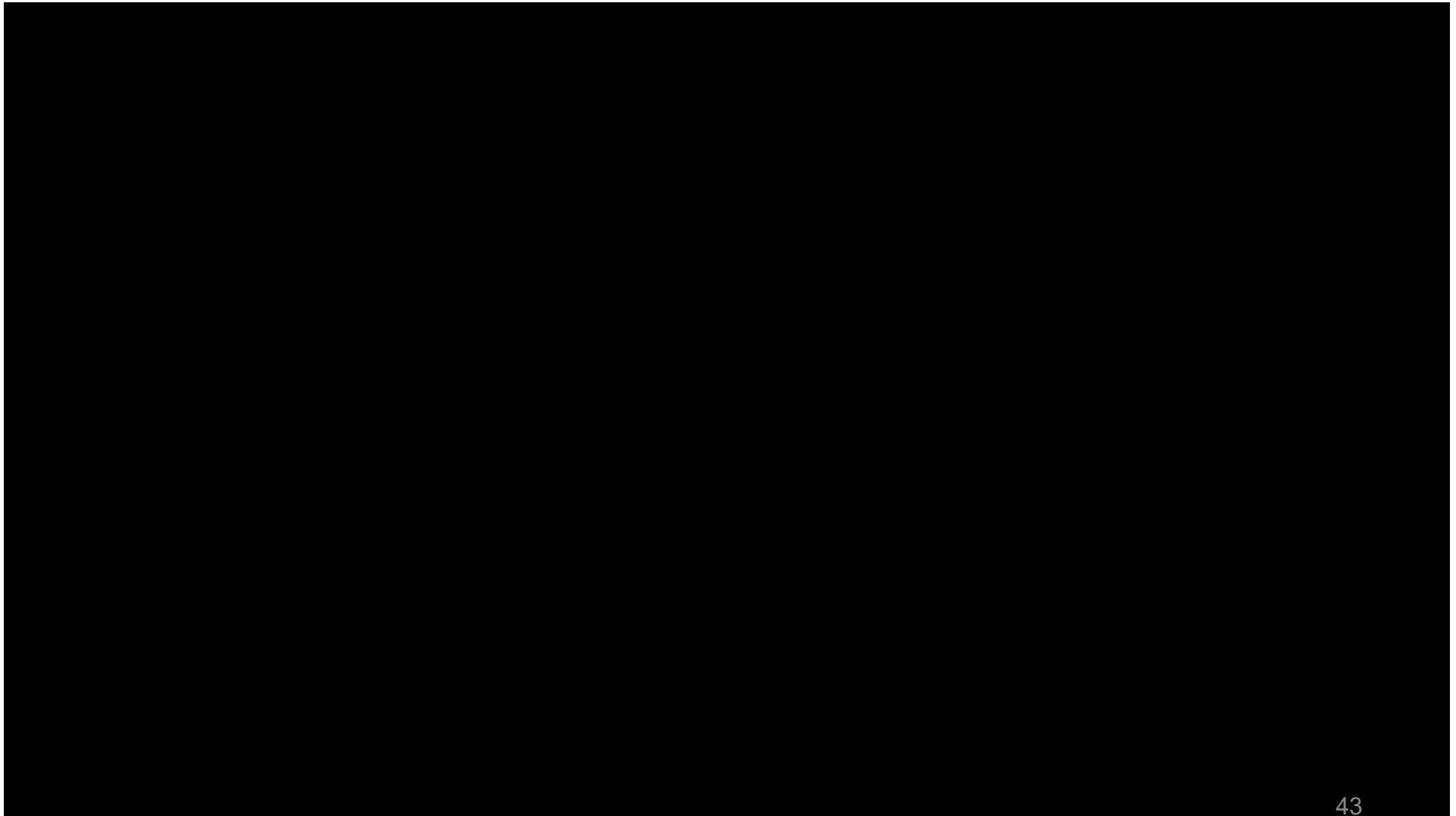
Horgonyzások

Horgonyzások

Horgonyzások

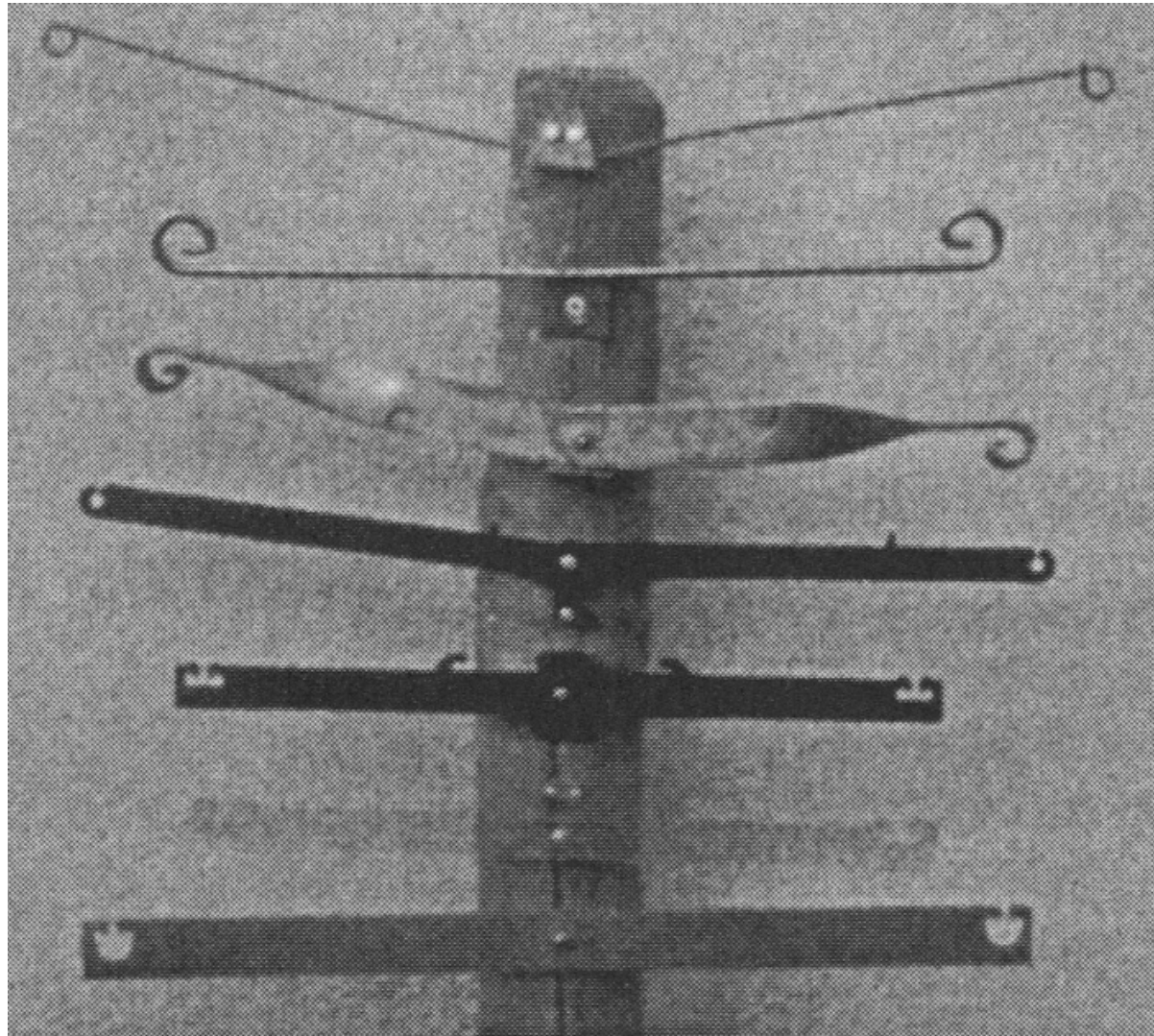

Huzalrögzítők

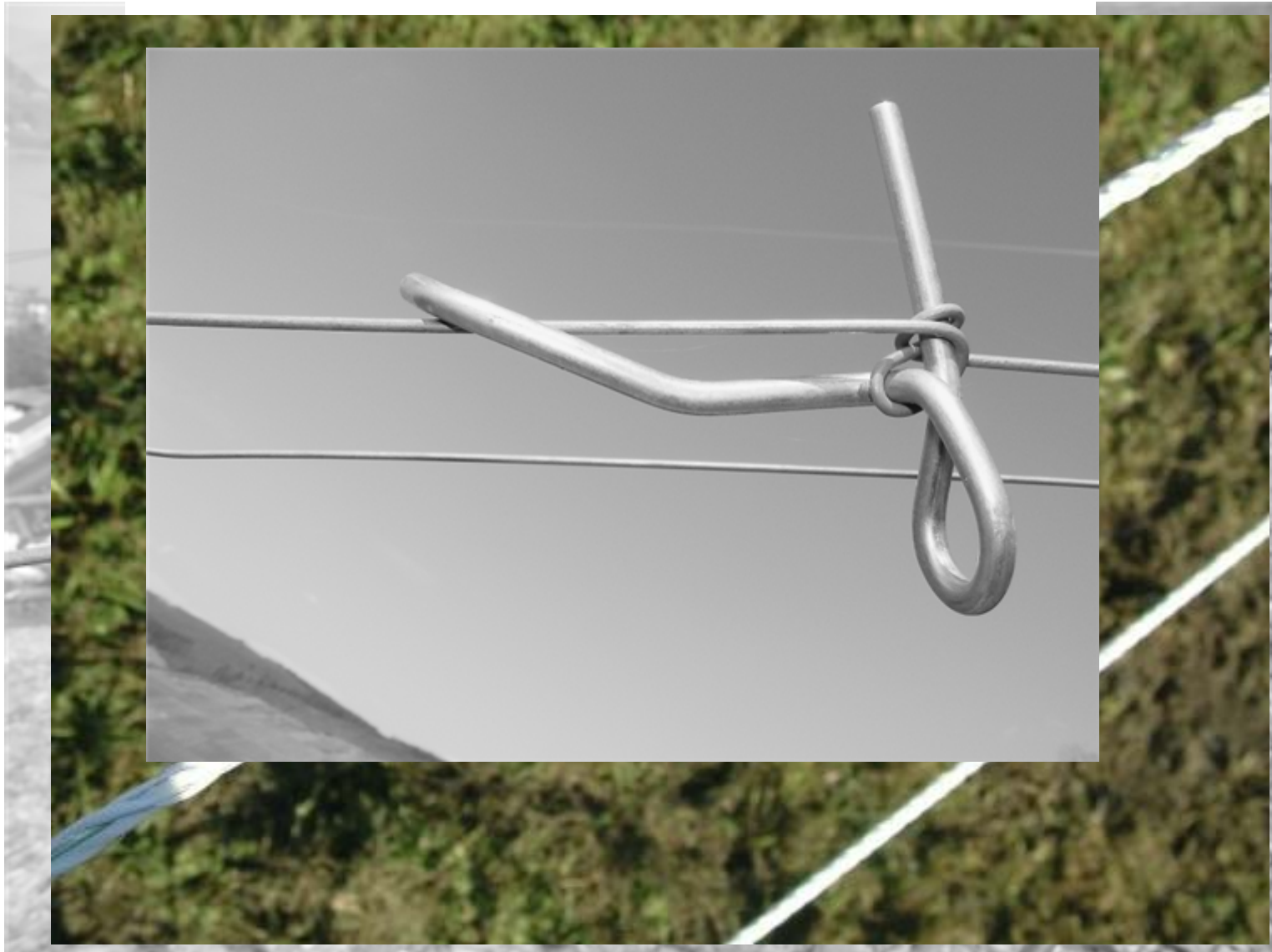

Fajta	Jelkép	Vastagság/hossz (mm) Zn-Al/vastagon horganyzott	Zn-Al/vastagon horganyzott db/kg	Minőség
Tűzőhorog – síkművelés, rovátkolt a fenyőfélékhez – rovátkolás nélküli a keményfákhoz		4,0/3,4 × 35 4,0/3,5 × 6, 4,0/3,4 × 65 3,4 × 40 4,6/4,0 × 40	150/160 130/150 110/140 220 140/150	vastagon hor- ganyzott Zn-Al réteg, műanyag szinterezett nemesacél
U szeg		3,1/3,1 × 31 3,4/3,4 × 34 3,8/3,8 × 38	350 230 160	vastagon horganyzott Zn-Al réteg, mű- anyag szinterezett
Láncszög		4,2/4,2 × 55	120/130	vastagon horganyzott Zn-Al réteg
Akasztó lánc, héttagos		3,1 × 215	21	vastagon horganyzott Zn-Al réteg

Támhuzaltartók

Huzalfeszítők

Huzalfeszítők

Megjelölés	Rendszer	Korrózió- védelem	Huzal felosztottsága	Megjegyzés
Kilincskerekes feszítő Gr – 2 Gr – 3		horganyzott	igen	forgatókulcs szükséges
GS huzalfeszítő		cink fröccsöntés	nem	forgatókulcs szükséges
Fenox – gyors huzal- feszítő		horganyzott	nem	csövecske és rúd szükséges
Spannfix		horganyzott	nem	kulcs szükséges
Spannfein		horganyzott	nem	
Rapido		horganyzott	igen	Rapido feszítő fogó szükséges
Gripple		horganyzott	igen	Gripple feszítő fogó szükséges

A metszés gépesítése

- Kézi metszőollók
- Kézi fűrészek, ágvágó ollók
- Pneumatikus ollók
- Elektromos metszőollók
- Előmetsző gépek

Szőlő kézi metszése

30-40 $\left[\frac{\text{vágás}}{\text{min}} \right]$

80-120e $\left[\frac{\text{vágás}}{\text{ha}} \right]$

70-100 $\left[\frac{h}{\text{ha}} \right]$

A metszés gépesítése

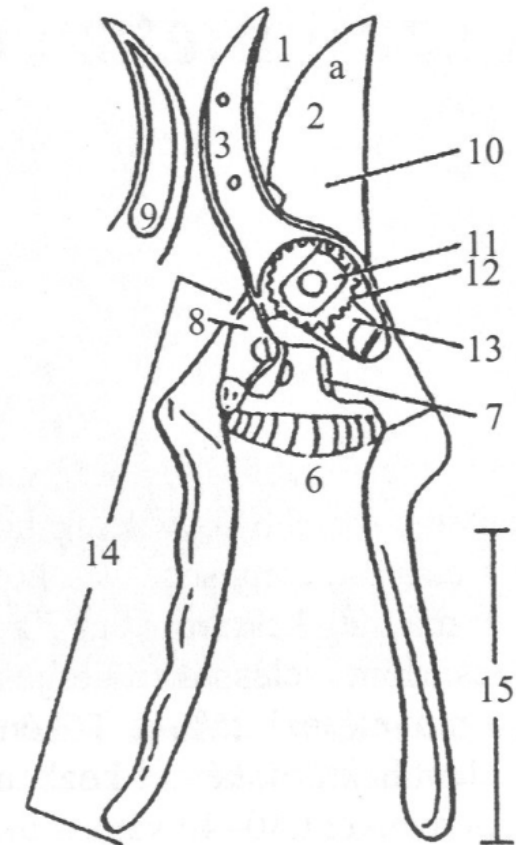

Termő szőlő	Munkaerő (óra/ha)
Kombinált eljárás (metszés és a lemetszett vesszők eltávolítása egy műveletben) gyenge növekedési erélyű szőlő erős növekedési erélyű szőlő	65–75 80–95
Kétmenetes eljárás (metszés és a lemetszett vesszők eltávolítása külön munkafázisban) metszés: gyenge növekedési erélyű szőlő erős növekedési erélyű szőlő lemetszett vesszők eltávolítása: gyenge növekedési erélyű szőlő erős növekedési erélyű szőlő	32–38 35–40 33–40 45–55
Újonnan telepített szőlő 1. évben 2. évben	25–35 45–55

Kézi metszőolló

- Rávágó → Zöld
- Mellévágó → Száraz

32. ábra. Kézi metszőolló részei

1. pofa, 1/a metsző, 2. penge, 3. ellenpenge, 4. rátét,
5. fogantyúállító, 6. rugó, 7. gumiütköző, 8. zárókilincs,
9. csatorna, 10. huzalvágó, 11. fogazott anya és csap,
12. zárólemez, 13. anyabiztosítás, 14. szár, 15. kézi fogantyú

Kézi fűrészek, ágvágó ollók

Pneumatikus metszőollók

Sűrített levegő tartály: 6-16 liter
Szívási teljesítmény: 100-500 l/min
Üzemi nyomás: 1,2-1,6 MPa (12-16 bar)

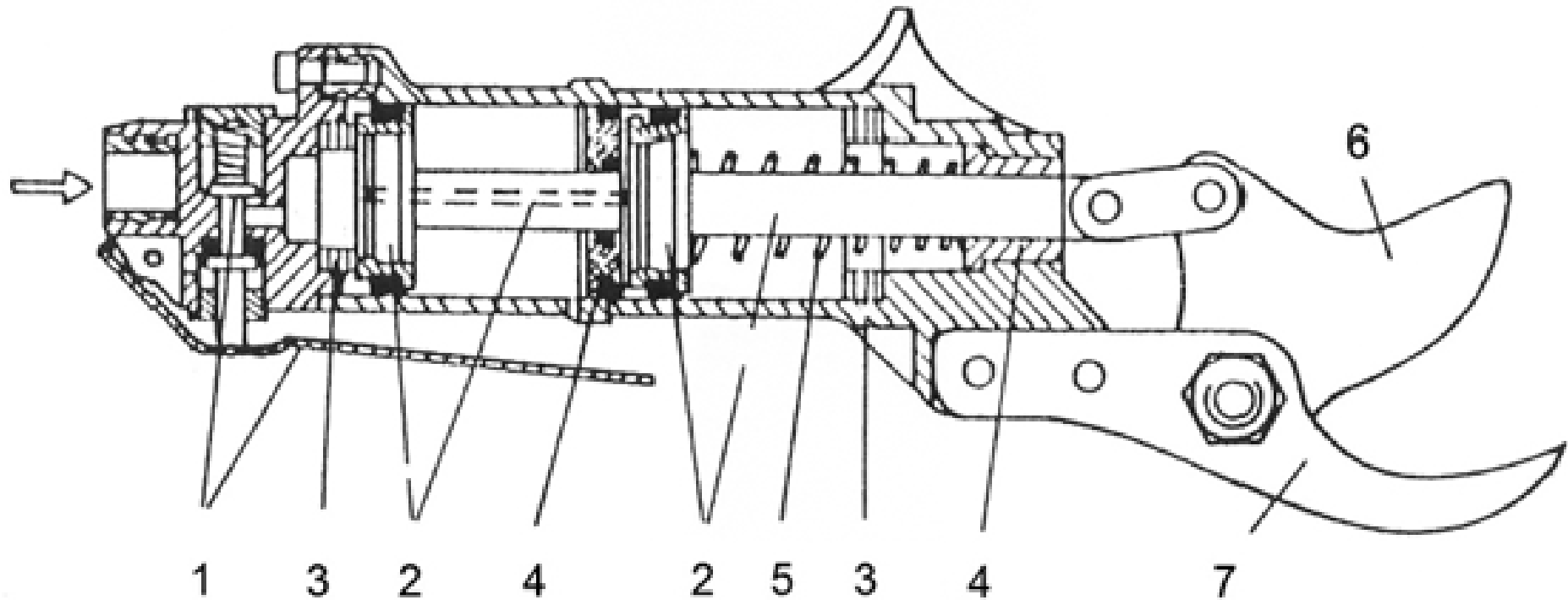
Üzemanyag fogyasztás: 0,5-1 l/h
Pneumaritka vezeték: ~300m

Pneumatikus metszőollók

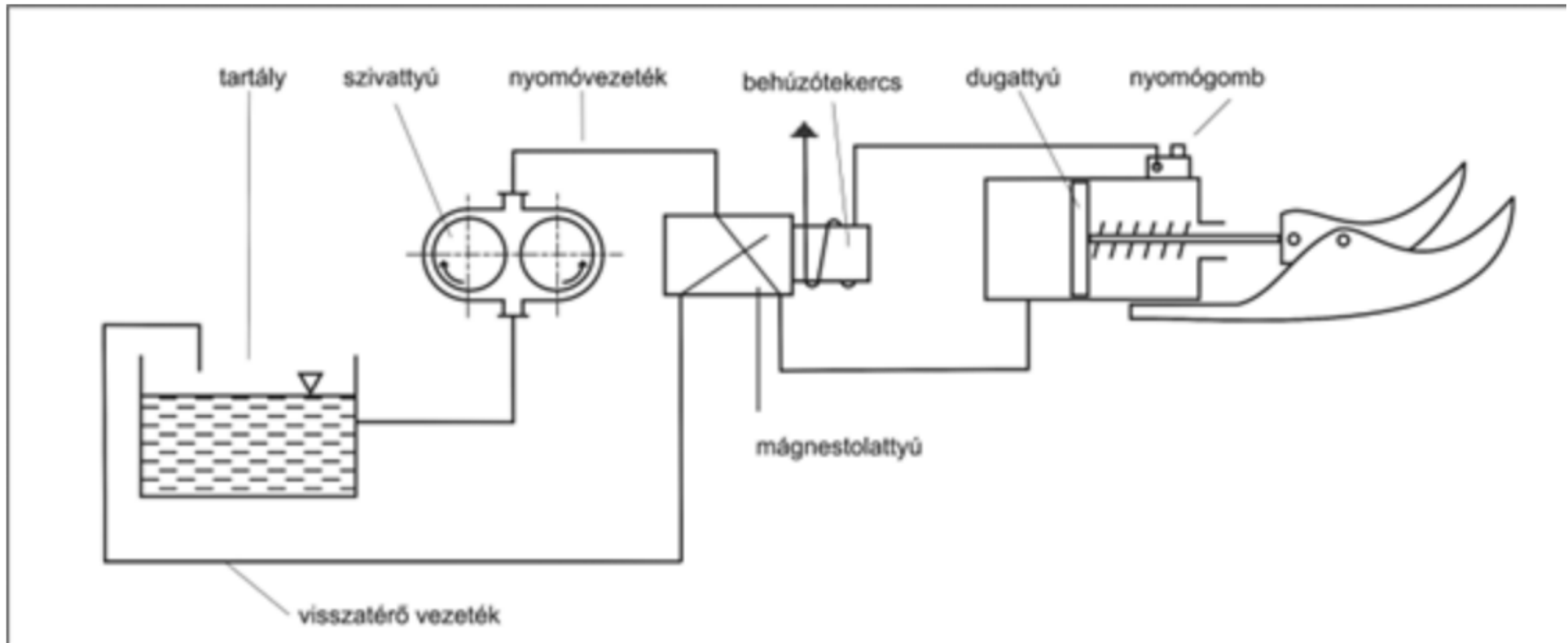

70 / 73

Pneumatikus metszőollók

Pneumatikus metszőollók

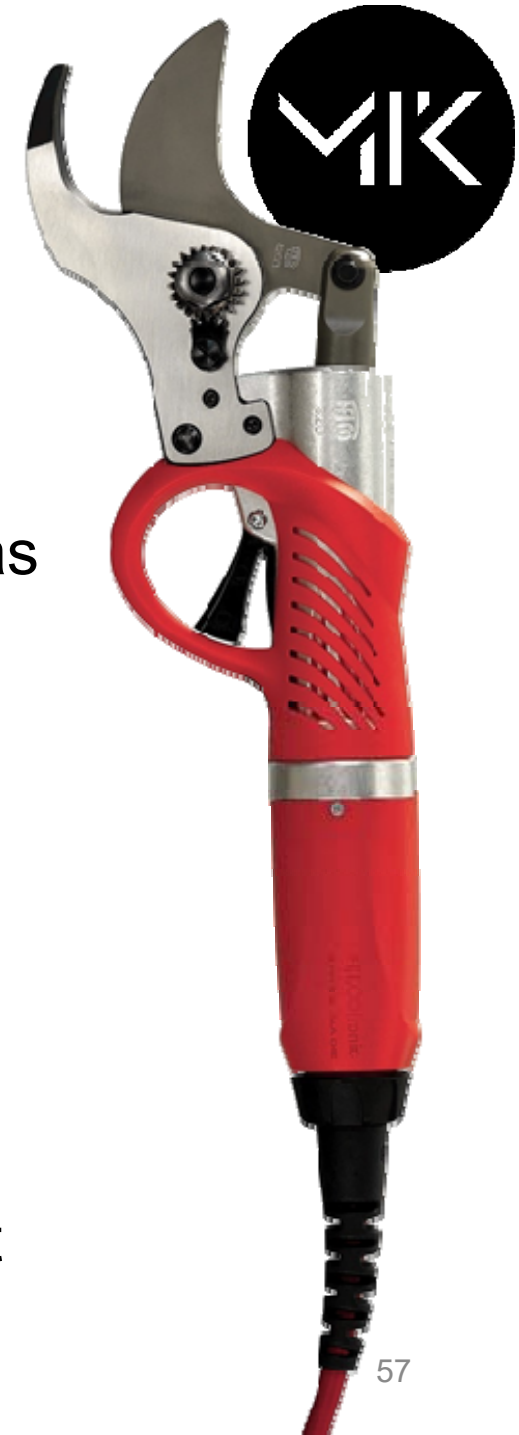

Elektromos metszőollók

Elektromos metszőollók

- Előnyök
 - Csukló kímélése
 - Rövid összeállítási idő
 - Nincs helyi szennyezőanyag kibocsátás
 - Nincs szükség tápvezetékre
 - Kisebb sérülés veszély
- Hátrányok
 - Nagyobb ollótömeg
 - Vágás és átmetszés korlátozott
 - Rendszeres feltöltést igényel
 - Az akkumulátor élettartama korlátozott

Elektromos metszőollók

- A metszhető átmérő: ~30- 35mm

Munkaidő-összehasonlítás (csak a tőkék metszése)
különböző szőlőmetszési eljárásoknál (helyváltoztatási, területre kijutási
és szerelési idők nélkül, 1,80 m-es sortávolságnál)

Pneumatikus ollók	24 munkaerő óra /ha
Elektromos ollók	31 munkaerő óra /ha
Kézi ollók	33 munkaerő óra /ha

Elektromos metszőollók

Előmetsző gépek

Előmetsző gépek

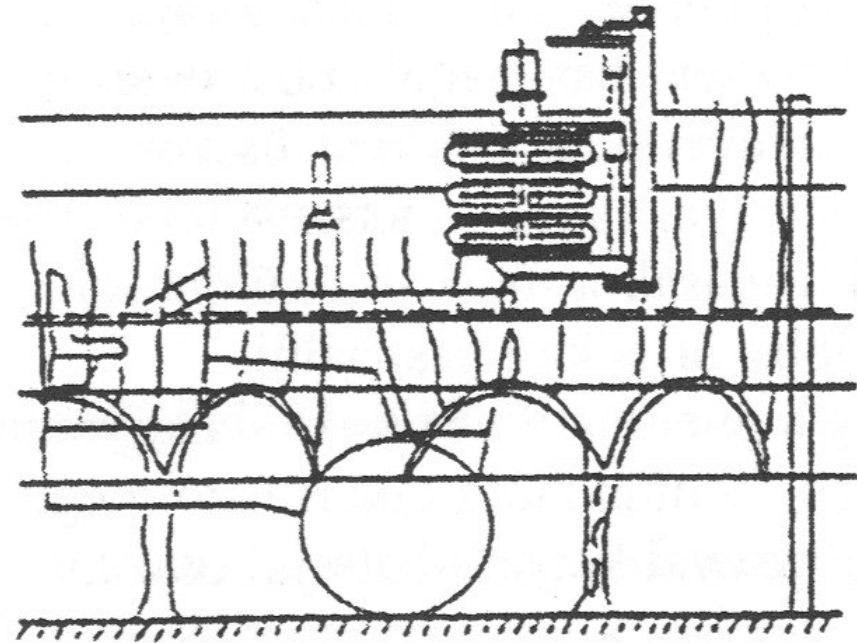
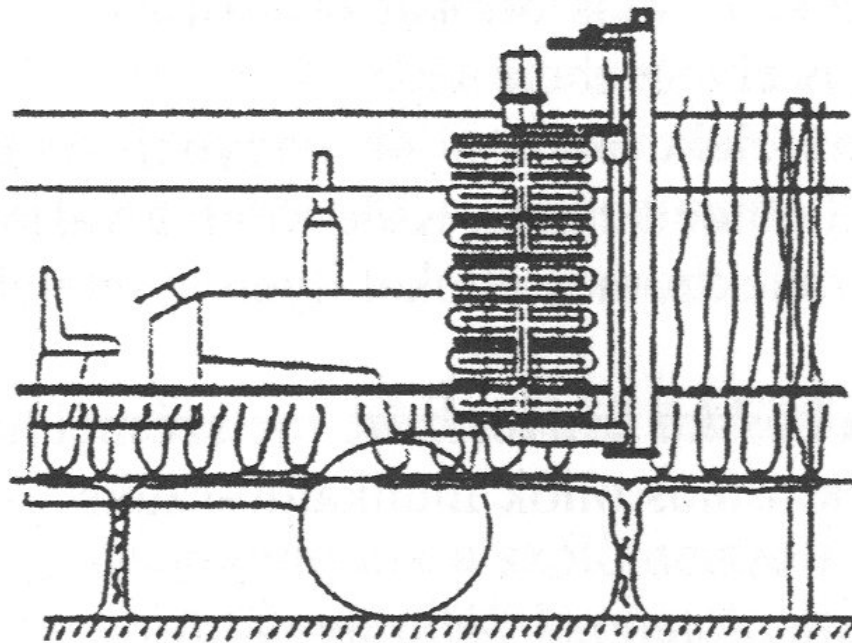
Előmetező gépek

előmetező gép használata

kordonművelés

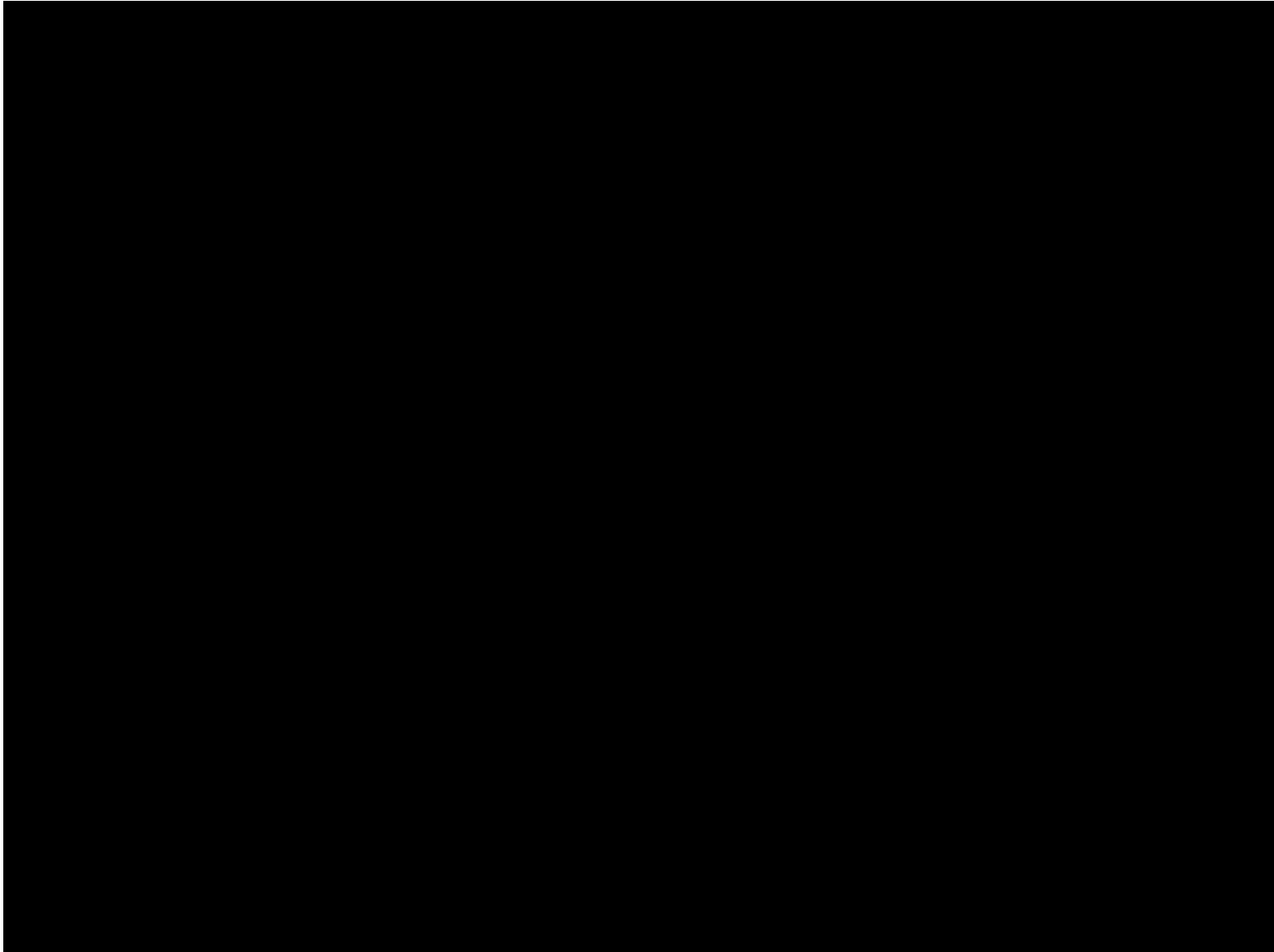
félíves művelésmód

Félszálvesszős előmetzés (jobbra) és kordonelőmetzés (balra)

Előmentsző gépek

Előmentsző gépek

Nyessedékaprítás

2. ábra. Venyigeaprító és -gyűjtő gép

3. ábra. Venyigeaprító gép

Nyessedékaprítás

1 ha-ról nyert nyessedék átlagos humusz- és tápanyagtartalma

Nyers tömeg (t/ha)	Száras tömeg (t/ha)	Szerves anyag (t/ha)	Száras tömeg tápanyagtartalma (kg/ha)			
			N	K ₂ O	P ₂ O ₅	Mg
3,0	1,5	1,3	14	12	4	3

A venyigeaprítás munkaidő-szükséglete (munkaerőóra/ha)
1,80 m sorközű ültetvényben

Kézi kihordás és helyben égetés	35
Égetés targoncákban a szőlőmetszéskor	22
Feldarabolás a szőlőterületen	50
Minden második sorban lerakott venyige aprítása	
venyigezúzóval	2
lengőkéses mulcsozóval	1,5
maróval (2 menetben)	3
csörlős venyigezúzó	12

A zöldmunkák gépesítése

- Törzstisztítás
- Kötözés
- Csonkázás
- Levelezés

Törzstisztítás

Törzstisztítás

Törzstisztítás

A törzstisztítás munkaidő-szükséglete (élőmunka óra/ha; szerelési és veszteségidők nélkül, 1,80 m sorközben, 1,2 m tötávolságra vonatkoztatva)

Eljárás	Kékoportó	Rizlingszilváni	Rizling	Zöld szilváni
Kézi				
1. Törzstisztítás	4,5	6,5	9,5	11,0
2. Törzstisztítás	–	2,5	6,0	5,5
Összesen	4,5	9,0	15,5	16,5
Gépi				
Egyoldalas törzstisztító	4,5	4,5	4,5	4,5
Kézi utómunka	2,0	4,5	5,5	4,5
Összesen	6,5	9,0	10,0	11,0
Kétoldalas törzstisztító	3,0	3,0	3,0	3,0
Kézi utómunka	2,0	4,5	5,5	6,5
Összesen	5,0	7,5	8,5	9,5

Kötözés

- Kézi kötözés (Kézi kötözőgéppel)

Kötözés

- Kézi kötözés (Kézi kötözőgéppel)

Kötözés

- Gépi kötözés

6. ábra. Kötöző gép

Kötözés

- Gépi kötözés

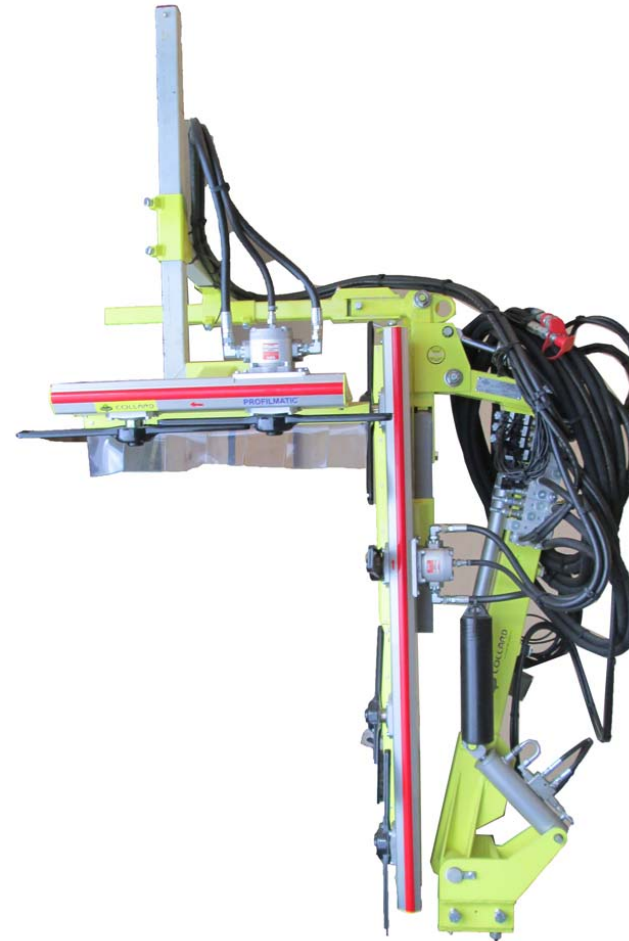
Csonkázás

Csonkázás

- Alternáló mozgású kasza szerkezet
- Forgóképes szerkezet

Csonkázás

- Elrendezés

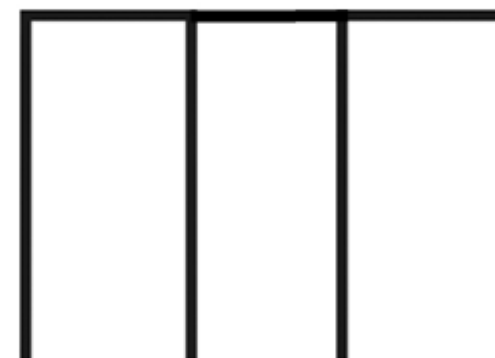
egyoldalas

kétoldalas

sort áthidaló
kétoldalas

sort áthidaló

sétapálca elrendezésű

Csonkázás

-

Csonkázás

Csonkázás

Csonkázás

Levelezés gépei

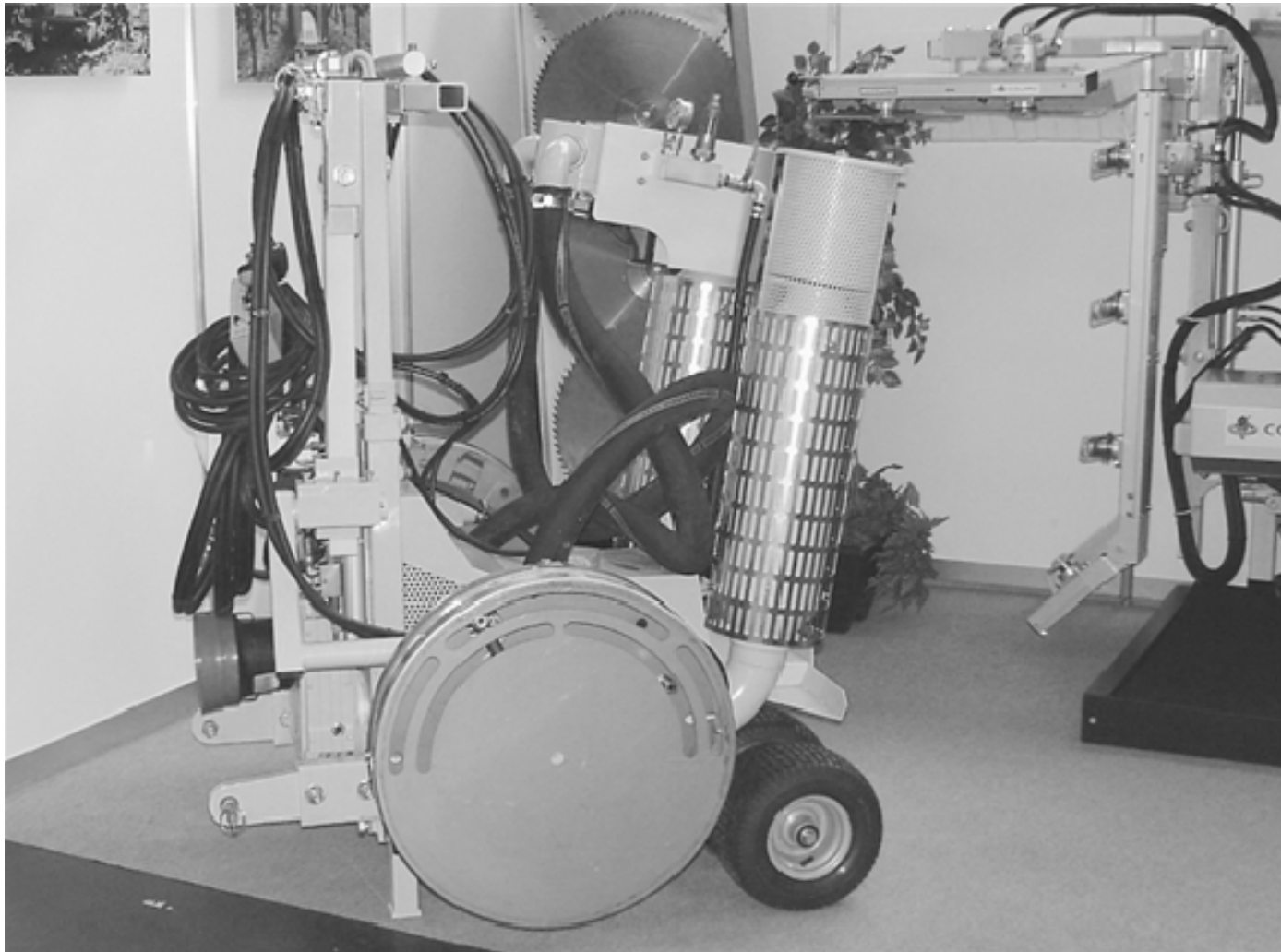
- Szívólevegős

b.

Levezés gépei

- Nyomólevegős

Levelezés gépei

